j.j.voskuil

22 november - 6 december 1952

j. j. voskuil

exposeert in eigen atelier frederiksplein 46 amsterdam

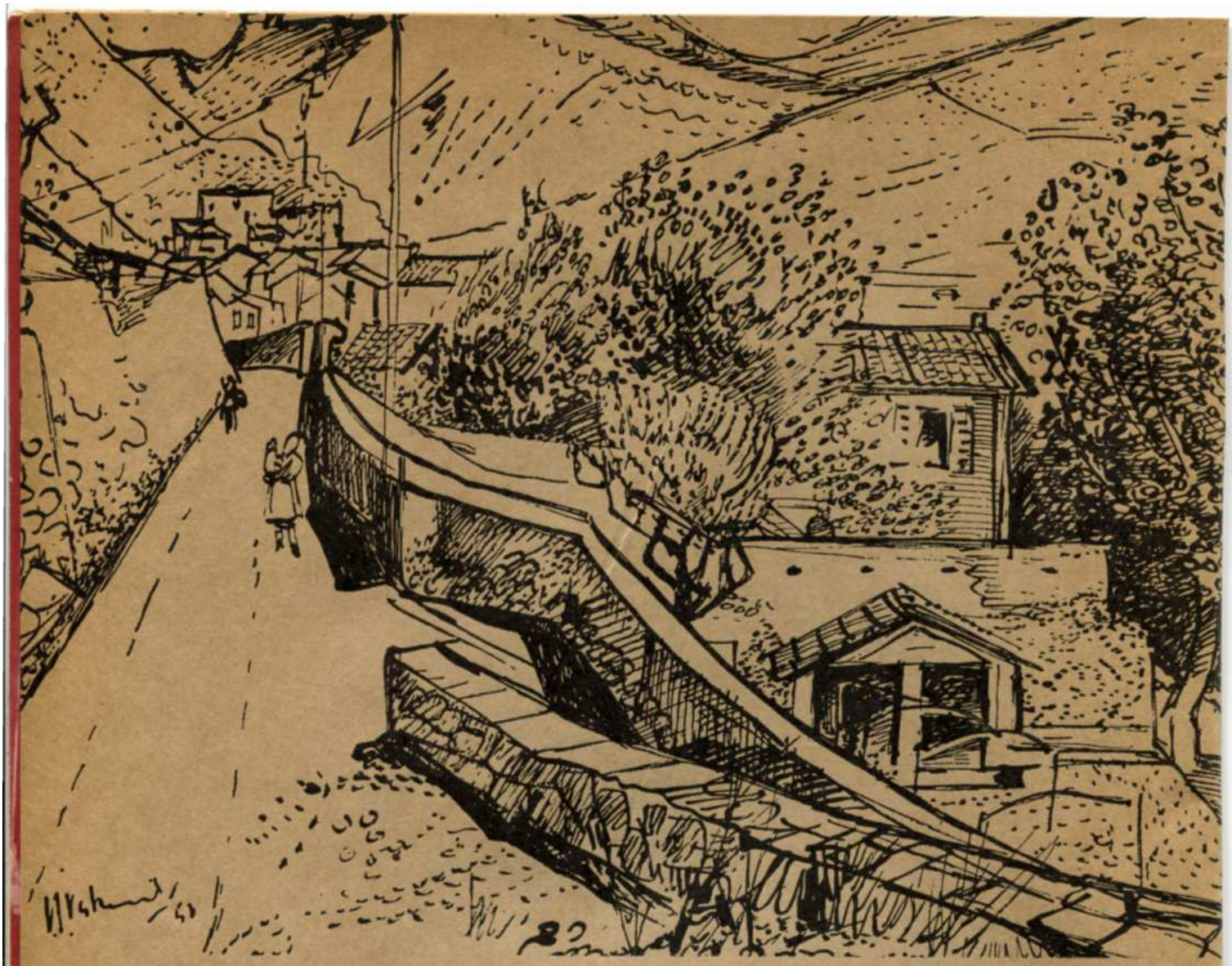

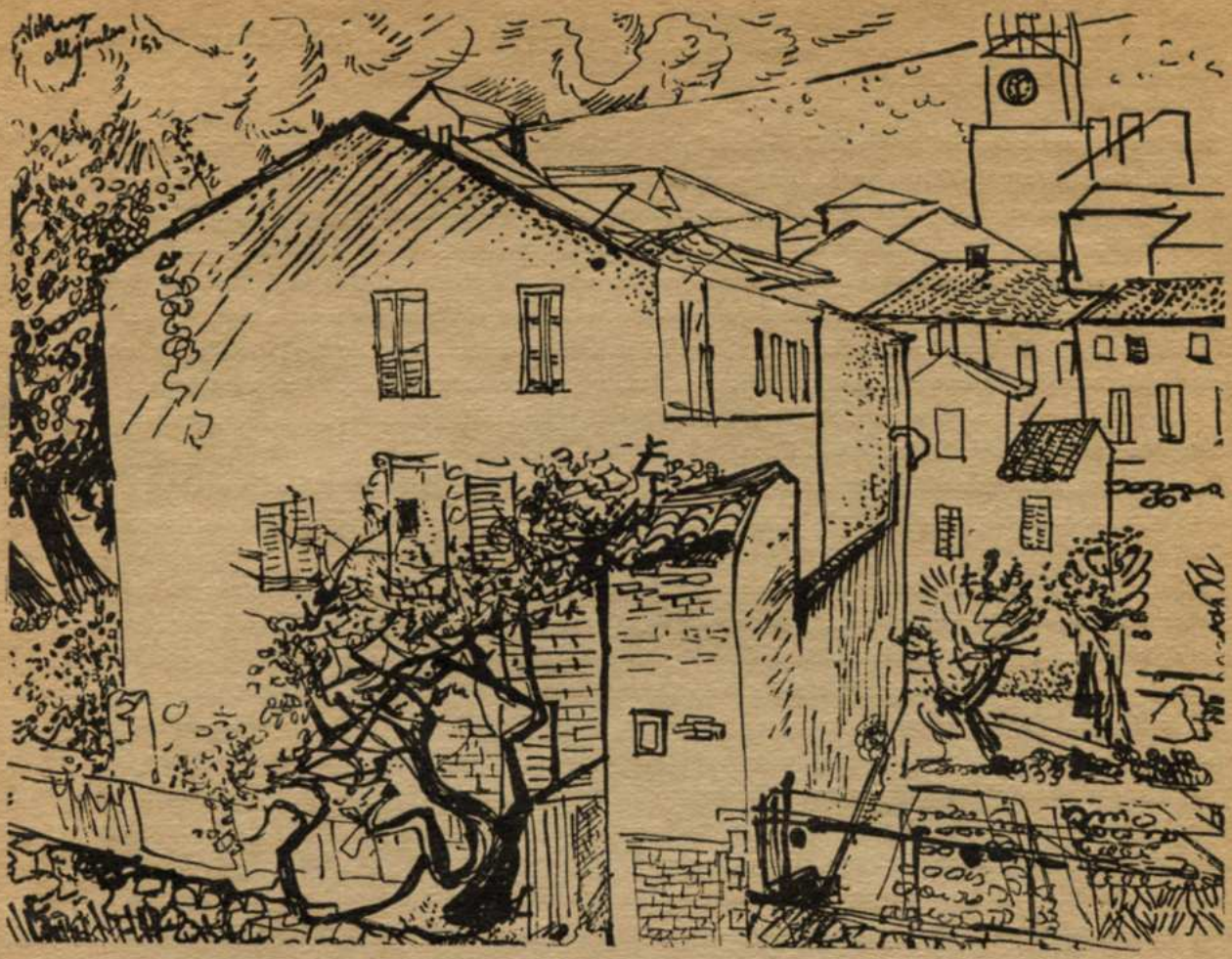

inleiding

Het zal in '28 geweest zijn, het jaar van de Olympische Spelen in Nederland, dat ik voor het eerst geconfronteerd werd met een schilderij van J. J. Voskuil. Of beter gezegd, ik zag een afbeelding van een zijner schilderijen in een bekend geïllustreerd tijdschrift, met de bedachtzame vermelding er onder, dat dit nu een clownsportret was van de talentvolle jonge schilder J. J. Voskuil. Bij deze afbeelding en dit onderschrift bleef het, maar het was voldoende om een jongen, die van de schilderkunst niet veel meer kende dan de werken van de oude meesters in het Rijksmuseum, een druppel te laten proeven van die opwindende drank, die contemporaine kunst heet. Wat het geïllustreerde blad niet vermeldde, en wat ik veel, veel later eerst te weten kwam, was het volgende: De schilder J. J. Voskuil, werd op 26 Maart 1897 geboren. Hij studeerde voor onderwijzer, haalde zijn hoofdacte, stond 11 jaar voor de klas, waarvan 5 jaar voor klassen met zwakzinnige kinderen, om zich tenslotte aan de schilderkunst te gaan wijden. Spoedig volgden exposities van zijn werk. Bij Van Lier, bij Hofstee Deelman in de Vondelstraat, in Parijs, samen met Hollandse collega's en met inzendingen bij de Onafhankelijken.

Maar niet alleen in de vrije schilderkunst, ook over het gebied van de gebonden kunsten strekte zijn activiteit zich uit: illustraties in tijdschriften, boekomslagen en reclamedrukwerk ontstonden uit een nauwe samenwerking tussen hem en de fotograaf Cas Oorthuis.

En daarna de oorlog, waarin de bewust levende kunstenaar zich meer bezig ging houden met het vorm geven aan een naoorlogse toekomst dan aan verbeeldingen op linnen. De oorlog was het, die voor de persoonlijkheid binnen de schilder eerder een periode van rijping dan een oponthoud betekende. En uit die oorlog kwam hij naar voren als voorzitter van de Van Royenstichting, secretaris van de Federatie en voorzitter van de Vakgroep Kunstschilders binnen die Federatie. Noodzakelijke en door niemand te benijden functies. Belangrijker voor de kunstenaar echter was het, dat hij weer als schilder uit de oorlog te voorschijn kwam.

De jaren '46 en '50 zagen zijn gouaches en tekeningen uit Zweden, die grote bijval vonden in het voor de hedendaagse kunst gevoeliger geworden Nederland. Maar meer nog dan het noorden, trok de noordelijke schilder het zuiden aan: de uitdaging van de hemel en het water van de Middellandse zee, het rood van de aarde, het diepe blauw van de druiven, de kubieke vormen van de Zuidfranse architectuur, het chaotisch mozaiek van de rotsen.

Voor wie zijn werk in de verzamelingen van de stad Amsterdam, Regnault, Stemmler en de oude collectie Boendermaker kennen, moeten de gouaches en tekeningen die hij van zijn werkreis naar de Riviera meebracht een verrassing zijn. Velen kennen Voskuil als de in opdracht werkende schilder van psychologische portretten; anderen weten hem de maker van kleurige, half abstracte composities, maar de weg die hij thans, van zijn positie tussen impressionisme en expressionisme uit, in de richting van het expressionisme gaat, maakt zijn werk belangwekkender dan ooit. De wens om tot groter uitdrukking te komen doet het bindend wit uit zijn gouaches verdwijnen: navrant als de kleur van de Bordeauxse pap op de zuidelijke wijnranken, vlammend als de zonsondergang over de rode velden van Zuid Frankrijk, komen de nauwlijks gemengde verven op het papier. Grote hoekige natuurvormen en nerveuze facturen herscheppen in zijn, met de bamboepen uitgevoerde, tekeningen het landschap en de zee, tot een wereld waar de mens met zijn blote handen tegen de zon en de bergen vechten moet.

Het is echter niet alleen de Riviera die hij in het netwerk van zijn lijnen gevangen heeft, het is het oog en het hart van de toeschouwer, die er aandachtig tegenover gaat staan.

Jan G. Elburg

de cypres
gouache

rotsen bij
cassies
gouache

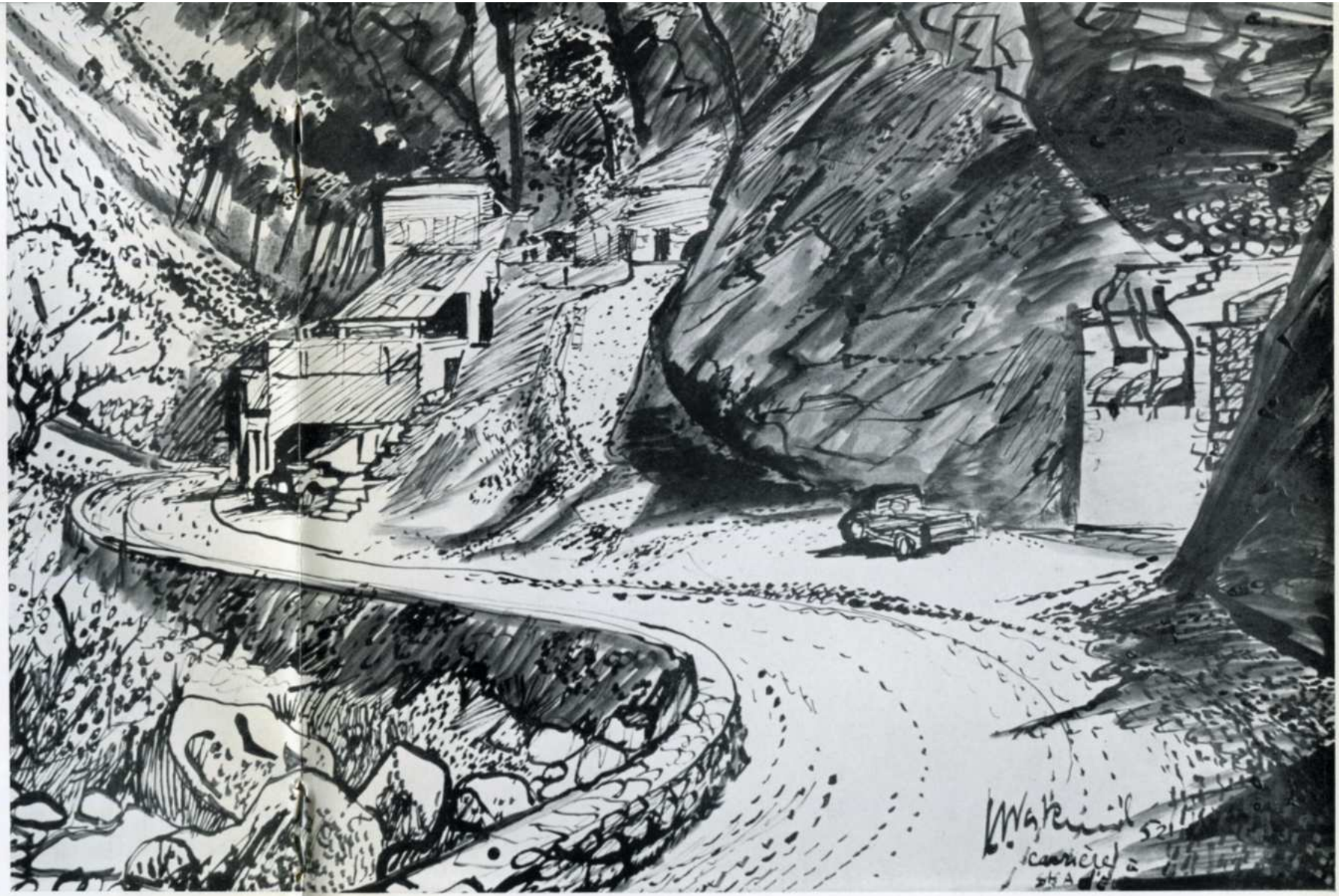

25 olijven bij sanary

tekeningen in oostindische inkt met bamboe pen

	fl.
1 la millière	100
2 os	100
3 olijvenstam	100
4 olijvenstammen met muurtje	100
5 akkerrand	100
6 branding	100
7 rotsen bij bruce	100
8 le cabanon	100
9 vervallen huis	100
10 autoweg bij ollioules	100
11 artisjokkenveld	100
12 gezicht op ollioules	150
13 het weggetje	150
14 de reppe	150
15 ruïne ollioules	150
16 kwekerijen bij ollioules	150
17 stadrand ollioules	150
18 kleine tuintjes bij ollioules	150
19 het hoge huis	150
20 de oude stad ollioules	150
21 ollioules met ruïne en ceder	150
22 l'attelage	150
23 mistral	150
24 oude olijvenstam	150
25 olijven bij sanary	150
26 carrière st. anne d'évenos	150
27 la route à marseille	150
28 les gorges	150
29 la grande carrière	150

25/4 61. W. Mal

W. Ub. Jeudes van Sanden

Gedrukt bij drukkerij Meijer Wormerveer en Amsterdam

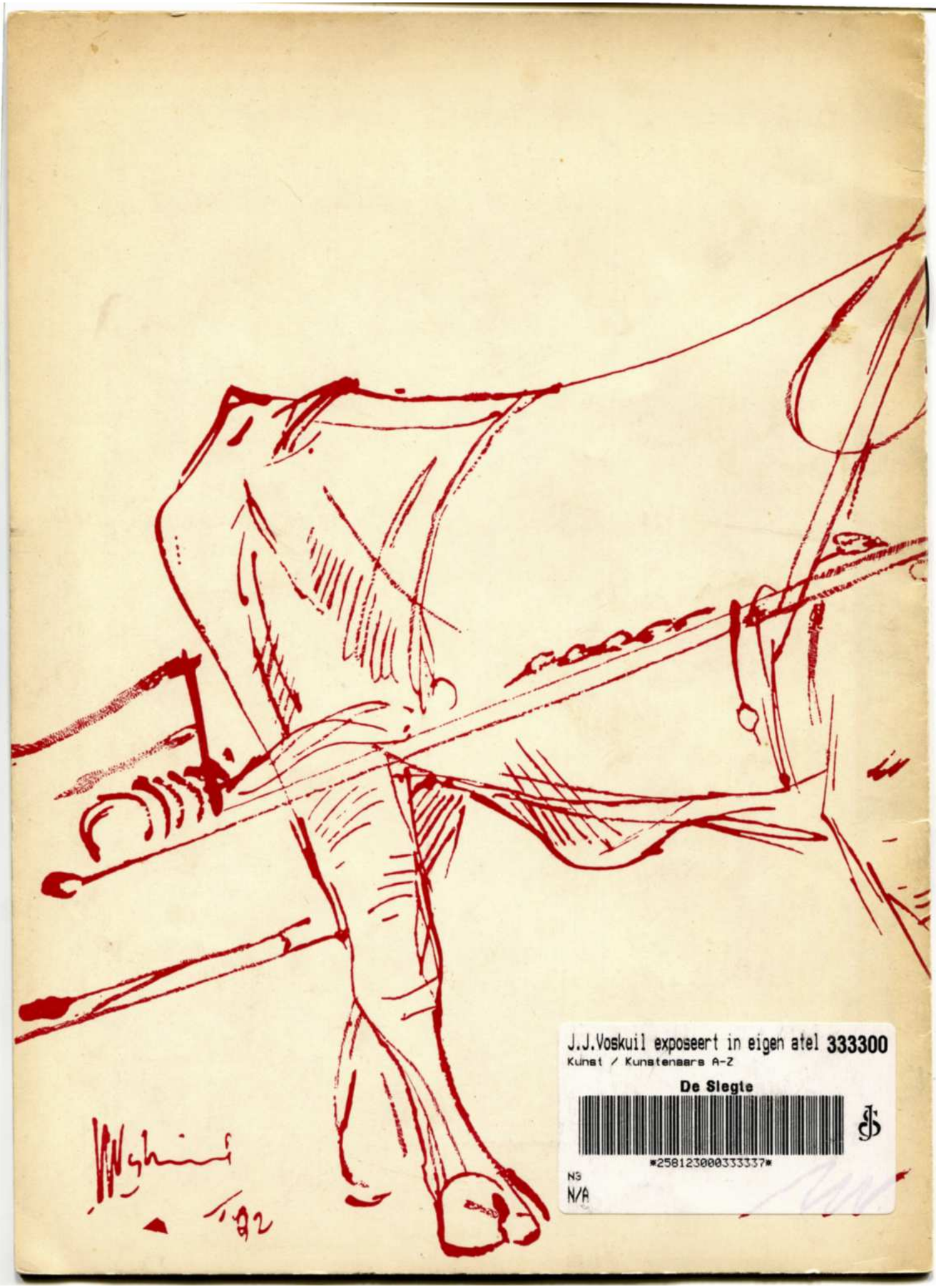

J.J.Voskuil exposeert in eigen atel 333300
Kunst / Kunstenaars A-Z
De Slegte
258123000333337
N3
N/A